

Buurtprofiel **Zeelandia**

Een beeld van de zone Zeelandia te Curaçao

Buurtprofiel Zeelandia

Zone 43

Anno 2011

Beeld van de zone Zeelandia te Curaçao

MINISTERIE VAN
**SOCIALE ONTWIKKELING, ARBEID
EN WELZIJN**

Voorwoord:

Het buurtprofiel Zeelandia heeft als doel inzicht te bieden in het ontstaan van de wijken in de zone Zeelandia, de huidige situatie en de relevante ontwikkelingen in Zeelandia. Met de realisatie van dit buurtprofiel wil de Ministerie Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn (afgekort SOAW) zijn bijdrage leveren aan een geïntegreerde wijkaanpak voor Curaçao. Dit door kennis over de wijken te genereren en te ontsluiten en deze op een zodanige manier te presenteren dat de betrokkenen in de wijk en overige belanghebbenden de reële behoefte van de wijk kunnen vaststellen en gerichte acties ondernomen kunnen worden.

Si mi sa mi pasado i mi presente mi por skohe mi futuro!

Door het verleden te kennen en het heden in kaart te brengen kunnen we onze toekomst gericht bepalen.

Wij hopen dat een ieder die geïnteresseerd is in deze zone baat zal hebben bij dit buurtprofiel.

Beeld van Burger King en Multi-Post

Inhoudsopgave:

Inleiding

Voorwoord

- 1. Geografische positionering:**
- 2. Historie**
- 3. Demografische kenmerken**
 - 3.1 Aantal inwoners
 - 3.2 Leeftijdsopbouw
 - 3.3 Man-vrouw verdeling
 - 3.4 Land van Oorsprong
 - 3.5 Religie
- 4. Sociaal economische kenmerken**
 - 4.1 Samenstelling huishoudens
 - 4.2 Inkomensverdeling
 - 4.3. Opleidingsniveau
 - 4.4 Arbeidsparticipatie
 - 4.5 Tienermoederschap
- 5. Sociale participatie**
 - 5.1 Onderwijs
 - 5.2 Sport
 - 5.3 Vrije tijdsbesteding
 - 5.4 Uitgaansleven
 - 5.5 Vrijwilligerswerk
- 6. Leefbaarheid**
 - 6.1. Leefklimaat
 - 6.2. Sociaal kapitaal
 - 6.3. Huisvesting
 - 6.4. Infrastructuur
 - 6.5. Transport
 - 6.6. Veiligheid
 - 6.7. Gezondheid

7. **Sociale kaart van de wijk**

- 7.1. Voorzieningen
- 7.2. Faciliteiten

8. **Wijkontwikkeling**

- 8.1. Stand van Zaken
- 8.2. Wensen en behoeften
- 8.3. Profiel Zone Zeelandia

Bijlagen:

Topografische kaart, 1962

Inleiding

Het buurtprofiel is een initiatief van de voormalige overheidsdienst Sociaal Kennis Centrum. Het project is gestart als een kwalitatief deelonderzoek van de buurtmonitor.

Al tijdens de informatiebijeenkomsten met de wijkvertegenwoordigers is de noodzaak gebleken om een totaalbeeld van de wijk vast te leggen in een wijk- c.q. buurtprofiel. In een dergelijk buurtprofiel worden de kwantitatieve en kwalitatieve data naast elkaar gezet en met elkaar in verbinding gebracht. Het gaat er dan vooral om te kijken naar bepaalde opvallende ontwikkelingen in de wijken en de verklaring die daarvoor gegeven wordt door de mensen zelf.

Het buurtprofiel biedt ook andere voordelen; namelijk een optimaal inzicht in de wijkstructuur draagt onzer inziens ook bij tot gerichte actie en uiteindelijk tot een daling van de armoede in de wijken. Het gaat om de werkelijke behoefte van de wijk vast te stellen. Het project beoogt dan ook om samen met de wijk op basis van een brede bevraging in de wijk de behoeften en problemen in kaart te brengen en gezamenlijk mogelijke oplossingen te formuleren. Hier kunnen dan naast de sterke en zwakke punten duidelijke doelstellingen uit voort komen die dienen als leidraad voor de wijkgerichte integrale aanpak.

De zone Zeelandia krijgt ook de nodige aandacht, zoals overigens alle zones in Curaçao, in het armoedeonderzoek.

Zoals ook geldt voor de overige buurtanalyses die door betrokkene uitgevoerd moeten worden dienen enige 'tekortkomingen' zoveel mogelijk opgevangen te worden. Deze tekortkomingen hebben o.m. betrekking op het feit dat de bestaande censusgegevens nu al 10 jaren oud zijn en in feite niet meer actueel. Voorts houdt de opdracht aan ons niet in dat er een uitgebreide buurtanalyse met een groot aantal respondenten gedaan moet worden. Dit zal uiteraard meer tijd en inzet van mankracht vereisen.

Tenslotte moet vermeld worden dat er geen officiële vertegenwoordiging is voor deze zone, noch een centrale groep zoals een buurtcentrum. Ook de door de Unidat di Barrio aangegeven contactpersoon bleek niet in de zone te wonen of er iets van af te weten.

Om alsnog te komen tot een zinvol buurtprofiel van Zeelandia in 2011, wordt de volgende werkwijze gevolgd:

- 1- Een desk- research waarbij alle relevante literatuur voor de desbetreffende zones welke wij mochten ontvangen van de opdrachtgevers bestudeerd, evenals de resultaten van de uitgevoerde buurtanalyses van Kanga/Dein en Seru Fortuna. Ook heeft ondergetekende aanvullend literatuur gezocht en bestudeerd.¹
- 2- Kaartanalyse, uitgaande van de Werbata kaarten en de daaropvolgende topografische kaarten (DROV)²
- 3- Informatie verkregen bij de afdeling Ruimtelijke Ordening en Planning van het ministerie van verkeer, vervoer en Ruimtelijke Planning
- 4- De desbetreffende wijken zijn intensief verkend door middel van observatie (sociaal geografisch).
- 5- Aan de hand van een vragenlijst is gesproken met verschillende respondenten uit de zone-
 - a. een persoon die opgegroeid is in de wijk Zeelandia en de hele transitie

¹Armoede onderzoeken van Reda Social; CBS en Buurtmonitor onderzoeken van SKC 2007

²Topkaarten 1962, 1982 en 1993

-
- b. mee heeft gemaakt. Haar moeder is nog altijd woonachtig in de wijk;
 - c. een gepensioneerde bewoner van Gaitu, goed bekend met de ontwikkeling van de wijk
 - d. een bewonersechtpaar uit Groot Davelaar. De echtgenote is daar opgegroeid (sinds 1958)
 - e. twee respondenten woonachtig in het Zeelandia Residential Park
 - f. Daarnaast zijn een 4-tal andere bewoners en gebruikers (uit commerciële of overheid sector) van deze zone benaderd voor aanvullende informatie

De auteur/onderzoeker heeft mede gebruik gemaakt van zijn algemene kennis van deze zone en ook van zijn bekendheid met sociaal geografische methoden van onderzoek. Na het vrijkomen van de censusgegevens van 2011 dient een aanvullend onderzoek verricht te worden. De gegevens uit de laatste census (2001) zijn nu 10 jaar oud.

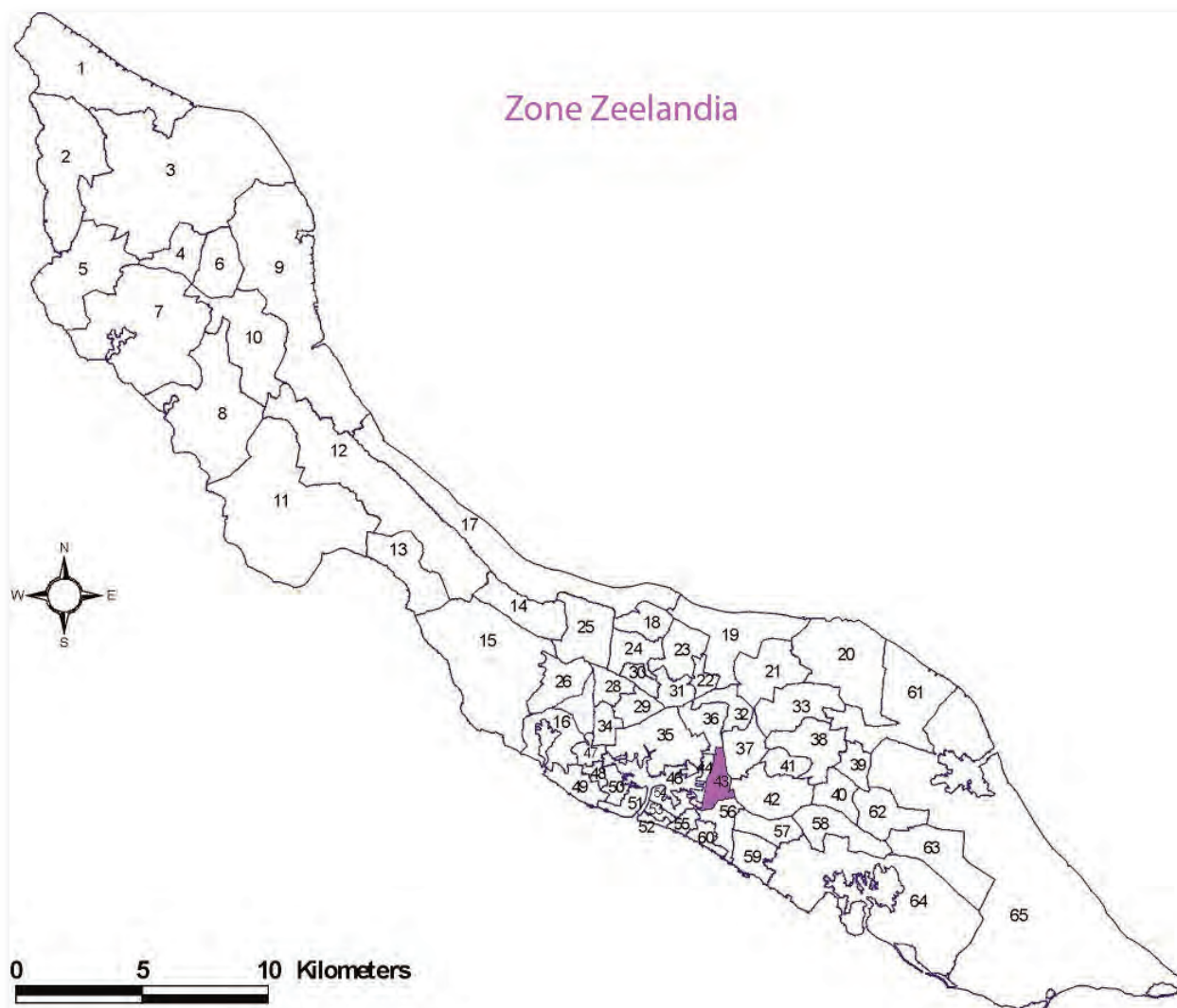

1. Geografische positionering van de zone Zeelandia

Buurt: Zeelandia

Zonegebied: 43

Code: 5510

Deze zone omvat de wijken Zeelandia, Klein Davelaar, Groot Davelaar, Pos Kabai en Gaitu. Het wordt in het westen begrensd door de zone Nieuwe Haven, in het zuiden door de zone Saliña, in het oosten door de zone Seru Lora en in het noorden door de zone Mahaai. De belangrijkste wegen die deze zone omringen zijn de in elkaar overlopende Emancipatie/Rijkseenheidboulevard die tevens de westgrens is en de Schottegatweg Oost die de oost- en zuidgrens vormt behoudens een uitwijk naar Klein Davelaar. Deze kleine wijk grenst aan de zone Seru Lora. In het noorden grenst deze zone aan de wijk Biesheuvel. De zone Zeelandia heeft een oppervlakte van 171 ha³ en behoort tot de regio “Uitbreiding Stad”.

³Volgens de geocode atlas van 1986 is deze zone 159 ha groot.

2. Historie

De zone Zeelandia vormde lange tijd de oostzijde van het Schottegat en was van belang voor de eerste Indiaanse (en later de Spaanse) bewoners en ook voor de eerste vestiging van de Nederlandse veroveraars⁴. Later zijn hier een aantal plantages ontstaan en tot enige tijd geleden werd het beeld bepaald door de landhuizen op verhoogde delen en de mangroven langs het water. Vanaf de jaren 50 van de vorige eeuw is een groot stuk grond bijgekomen door demping van een deel van het Schottegat. De aanleg van de Nieuwe Havenweg (1953) met de Vrije Zone en industrieterreinen is van grote invloed geweest op deze zone. Het karakter van deze zone is dramatisch veranderd: van een woongebied voor de (hogere)middenstand uit de stadsomgeving naar een commercieel concentratiegebied met een beperkte woonfunctie

Hieronder wordt de geschiedenis van de verschillende wijken binnen de zone Zeelandia weergegeven. Daarbij wordt een zinvolle beperking betracht; d.w.z. dat gekeken is naar die historische feiten die bijgedragen hebben tot een beter begrip van de ontwikkeling van de wijken tot en met heden. Vanaf de jaren 30 van de 20ste eeuw, de verkaveling begon in 1935, veranderde dit gebied in een woonomgeving voor welgestelden. Daarnaast kwamen er al spoedig enige vestigingen van sociale, medische en culturele aard naast kantoren. Vanaf de jaren 70 is een deel bestemd voor industriële activiteiten. Door de voortschrijdende commercialisering is de woonfunctie sterk aangetast maar nog altijd aanwezig. De gronden in deze zone zijn deels particulier, deels van de overheid (ong. 50%)

2.1. De wijk Zeelandia

Zeelandia was oorspronkelijk een plantage, door de West Indische Compagnie vernoemd naar de gelijknamige provincie in de Nederlanden. Het centrale punt was het landhuis, gebouwd in de tweede helft van de 18e eeuw en daarmee behoort het ook tot de oudste plantagehuizen van Curaçao. De plantage bestond uit een hoger gelegen deel (tegen de Schottegatweg Oost aan) waarop het landhuis lag met de toen aanwezige bewoning en een lager deel naar het Schottegat toe.

Toen begonnen is met de verkaveling van deze plantage in 1935 heeft de toenmalige Protestantse Vereniging voor Liefdadigheid en Maatschappelijk Werk een groot stuk terrein gekregen. Zij heeft het landhuis ingericht tot een tehuis voor ouden van dagen, het Koningin Wilhelmina tehuis. Later is naast het landhuis het idee van een tehuis voortgezet in de vorm van een gesloten bungalowpark. Langzamerhand is het karakter van een tehuis veranderd in een woonpark waar vooral ouderen, d.w.z. gepensioneerden, wonen. Het park is recentelijk ook opengesteld voor jongere bewoners en heet nu Zeelandia Residential Park’.

De voormalige woonwijk bestond uit minder dan 40 woningen in de jaren 40 van de vorige eeuw en lag tussen de Schottegatweg Oost, de Kaya Yombi Mensing (toen de Polarisweg), de Erieweg en de Orionweg (deze laatste doorsnijdt de wijk evenals de Castorweg). Het was een typische gegoede middenstandswijk waar zowel enige employees van de CPIM/Shell⁵, winkeliers uit Punda, mensen uit vrije beroepen en hoger gesalarieerden een woning bouwden of kochten. Er waren opvallend genoeg, vanwege de Shell, vrij veel

⁴Het eerste kamp (bij de vijgenboom) van Van Walbeek lag hier.

⁵De Shell had hier een aantal huizen en er was een pier aangelegd in het Schottegat waarmee de employees van en naar de raffinaderij reisden.

Nederlanders en Surinamers woonachtig. Het was voor de stadsmensen toen nog kunuku en de wegen bleven enige tijd onverhard. Het gedeelte tussen de Erieweg en de Nieuwe Haven was een zogeheten 'veld' dat meestal onder water kwam te staan bij zware regenbuien. De grond bevatte sporen van zout en het grondwater was brak. Waarschijnlijk dat daardoor in dit gedeelte geen agrarische activiteit voorkwam. In de jaren 70 ondervond de wijk een grote verandering met name doordat de Nieuwe Haven toen tot meer activiteit kwam en er een wegaansluiting werd aangelegd. De straten werden in de jaren 60 geasfalteerd en er kwam ook straatverlichting. De wijk raakte vol met ongeveer 70 woningen.

Wateroverlast in de Kaminda André Kusters in Zeelandia

Vanaf die periode is er echter een sterke en voortschrijdende commercialisering richting het binnenwater en langs de Schottegatweg. De woonfunctie is nu nagenoeg verdwenen, op een veertiental⁶ woningen na.

In het voormalige woongebied komen er veel kantoren (Polarisweg), informatietechnologie- en telecommunicatiebedrijven, horeca (sterk beeldbepalend is de Burger King) en kledingzaken voor. Ook zijn er hier een instelling voor fysiotherapie, spa's, een groot Bowling Center e.d.

In het deel van het voormalige 'veld' bevinden zich grote bedrijven zoals Dijtham, Pepsi Cola, NAPA, Kusters Trading e.a. En nog verder naar het water toe, er heeft een behoorlijke demping c.q. landaanwinning plaatsgevonden, de overige grote tot zeer grote ondernemingen zoals Kooyman Megastore, Building Depot, Gomez Enterprises, Toyota, Mitsubishi, Albert Heijn e.a. naast Candy Barel, Coshel, Boolchands, Meyer Transport, Scrapbook en La Curacao. Een Scrap Yard.completeert het geheel en is uit landschappelijk oogpunt herkenbaar⁷ vanaf de Nieuwe Havenweg.

In het noordelijk deel van Zeelandia lag het landhuis op een verhoging en daarnaast waren enige dammen aangelegd waardoor dit deel (achter Baroud Center, vroeger Casa Nena)

⁶Respondent wijk Zeelandia

⁷Maakt een onverzorgde en milieuvervuilende indruk.

meer geschikt was voor landbouwdoeleinden. Dit gedeelte is lang open land gebleven. Het landhuis zelf is veranderd in een opleiding- en vergadercentrum met kantoorfaciliteiten. Daarnaast is het moderne en opvallend gebouw⁸ van het Zeelandia Office Park met kantoren en aanliggend een horeca gelegenheid (Tu Tu Tango).

Daarnaast is het Zeelandia Residential Park verrezen, een woonpark met 91 woningen en appartementen onderverdeeld in studio's (1 slaapkamer) en bungalows (twee onder een dak en 2 slaapkamers). Er wonen nu tussen de 120 en 130 mensen en is daarmee nu de belangrijkste woonbuurt van de wijk Zeelandia. Het is een afgesloten geheel met beveiliging en basisdiensten. Er zijn echter geen collectieve activiteiten en of een gemeenschappelijk centrum zoals voorheen: de nadruk ligt nu op het wonen in een veilige, centrale en rustige omgeving. Het zorgaspect is nu afwezig.

Dit alles getuigt van een drastisch veranderde functie: van woongebied naar commercieel en industrieel centrum. Hierdoor zijn een aantal aspecten van het buurtonderzoek ook niet meer relevant voor deze wijk.

De wijk Zeelandia loopt door tot aan de Asteroidenweg.

2.2. Klein Davelaar

Was oorspronkelijk een zeer kleine plantage of tuin met een landhuis, welke afgebroken is. Op deze plek is het hoofdkantoor van de Banco di Caribe verrezen en dit gebouw bepaalt het gezicht van deze kleine wijk. Het is vanaf de jaren 40 een woonwijk voor de middenstand geworden maar de laatste 30 jaren is de druk van het verkeer steeds groter geworden evenals de vraag naar commerciële locaties. Hierdoor is deze kleine wijk steeds verder gecommercialiseerd en vanaf de jaren 90 is de woonfunctie voor een groot deel verdwenen. Het gedeelte waar nog de meeste woningen staan is te vinden tussen de Uranusstraat en de Saturnusstraat. De vraag is natuurlijk voor hoelang nog. De wijk wordt begrensd door de Mercuriusstraat, de Saturnusstraat en de Perseusweg. Ook hier is een aantal aspecten van het buurtonderzoek minder relevant door het verdwijnen van de woonfunctie en het buurtgevoel.

De Banco di Caribe

⁸Vroeger bekend als ING gebouw, nu met het logo van Ernst & Young

2.3. Groot Davelaar

Deze wijk heeft haar naam te danken aan de plantage, die naar de eigenaar (Gerard van Groot Davelaar) vernoemd is. Deze wijk is ook verkaveld en in de jaren 1940 bestemd als woonwijk, maar heeft ook een verzorgingsfunctie in die zin, dat een ziekenhuis hier gebouwd is, evenals een middelbare school. Een deel is als industrieterrein bestemd. In de jaren 1960/70 stond hier ook het Drive-In theater voor openlucht filmvoorstellingen en het nog altijd in bedrijf zijnde hotel Trupial Inn. Dit, evenals het voormalige Centro Comercial Antilla, lag op particuliere grond van dezelfde eigenaar, die verschillende onroerend goed projecten ontwikkelde. Het landhuis is in goede staat van onderhoud en gelegen achter het winkelcentrum Promenade, welke lange tijd een belangrijke stuwende functie had voor de wijk. Op de plek van het voormalige Drive-In Theater staat nu een kantorencomplex. Het gedeelte van Groot Davelaar langs het binnenwater was oorspronkelijk bedoeld als industriegebied.

Aan de randwegen, zoals de Schottegatweg, de Kaya Jacob Naar, de Schouwburgweg en een deel van de Asteroidenweg vinden wij nu bijna alleen commerciële vestigingen. De woonfunctie is echter nog altijd duidelijk aanwezig: blijkbaar zijn de centrale ligging en de ruime kavels nog altijd aantrekkelijke factoren voor bewoning. De Schottegatweg Oost is overigens vanaf Cerito omgebogen in noordelijke richting zodat het verkeer niet meer via de Zuikertuintje weg hoeft te rijden.

In de jaren 60 is een kraamkliniek geopend, welke later omgebouwd is tot het Advent Ziekenhuis. Het grootste probleem van deze wijk is dat zij gelegen is aan de benedenloop van de grote rooien, die samenkomen bij Zuikertuintje en Rooi Catootje. Deze rooien zorgen voor de afvoer van opervlaktewater van een groot vanggebied, te weten Kas Kora, Bakufal, Zapateer en Klein Kwartier. De wateroverlast is hier een groot en structureel probleem vooral in de laatste decennia vanwege de voortgaande bebouwing in voornoemd vanggebied en de demping van een deel van het binnenwater plus de aanleg van wegen die dwars over de stroomrichting lopen. Dit alles zorgt voor een dat het water niet snel en in voldoende mate kan afstromen. De storm Thomas van november 2010 zorgde dan ook voor ongekend overlast en zelfs een dode.

2.4. Pos Cabai

Een zeer oude plantage of tuin, genoemd naar de put welke speciaal voor paarden bestemd was. Het landhuis staat er nog, maar de ontwikkeling van deze wijk is vooral ernaast: de exclusieve Residencias Pos Cabai voor een hogere inkomensklasse. In dit gebied staat een grote bank en aan de Schouwburgweg een kantoren/commercieel complex: Pos Cabai Office Park. Ook bevindt zich hier het oude landhuis Bever. Deze wijk ligt ingeklemd tussen Groot Davelaar en Gaitu. Vanwege haar besloten en exclusieve karakter en de beperkte woonfunctie, zal deze wijk niet verder betrokken worden in het onderzoek.

2.5. Gaitu

Een voormalige tuin waar aan landbouw gedaan werd in vroegere tijden. Het ligt tussen de Rooi Catootjeweg en de Groot Kwartierweg, de oude planatagegrens

loopt echter niet zover⁹. Dit is een wijk oorspronkelijk bestemd voor de hogere middenstand en commerciële elite van Curacao, die toentertijd vooral afkomstig waren van Scharloo en Pietermaai. Langs de Groot Kwartierweg lag in die tijd een golfbaan. Grote stukken land zijn aangekocht door enkele ontwikkelaars en verkaveld. De kavels zijn groot. Gaitu heeft haar woonfunctie grotendeels behouden, waarbij de ontwikkeling van een drietal afgesloten en beveiligde wooncomplexen het karakter van de wijk deels bepalen. Het betreft hier de twee exclusieve complexen die eigendom zijn van een particuliere ontwikkelaar, te weten: Residencias Gaitu I bestaande uit 16 appartementen en Residencias Gaitu II met ong. 12 appartementen. Beide liggen tegen de Groot Kwartierweg aan (ingang Gaitu I is aan de Dr. Fergusonweg). Verder ligt nog een wooncomplex, oorspronkelijk bedoeld voor ouden van dagen (HOME), welke tot heden bewoond wordt door meest senioren. Gaitu is nog altijd een rustige en sjeke woonbuurt met ruime kavels. De woonfunctie staat echter onder druk door de commerciële activiteiten en door bepaalde constructies, zoals een zes verdiepingen hoog gebouw, aan de randen van de wijk. Landhuis Gaitu heeft na haar oorspronkelijke woonfunctie verschillende andere functies gehad, zoals de vestiging van een bank, maar is nu in gebruik als een religieus centrum¹⁰.

Het gedeelte langs de Nieuwe Havenweg wordt ingenomen door achtereenvolgens een kantoor (bank), een grote hardware zaak, een modern kantoorgebouw (KPMG), het voormalige en nu verlaten complex overheidskantoren, het gebouw van de vakcentrales (AVVC) en de torens van het Pensioenfonds (Kantorencomplex APNA Plaza). Ook staan daar het sterk verwaarloosde gebouw van de Schouwburg en de bijbehorende parkeerplaatsen. Langs de Fergusonweg, de Rooi Catootjeweg en de Schottegatweg is er sprake van een sterke ontwikkeling naar meer kantoorgebouwen van, onder meer, medische specialisten.

Exotische tuin in de Scalaweg

⁹Op de geocodekaart loopt de grens ons inziens langs de Gr Kwartierweg.

¹⁰Adventisten

3. Demografische kenmerken

3.1. Aantal inwoners

De totale bevolking in de zone Zeelandia is gedaald van 965 in 1981 tot 727 in 1992, wat een afname van 24.7% betekent. Daarna is er een lichte toename tot 759 in 2001. Dit betekent een groei van 4.4%. De bevolkingsdichtheid was respectievelijk 606, 425 en 444 voor 1981, 1992 en 2001. Duidelijk is dus de afname van de bevolking in de zone Zeelandia gedurende de laatste twee decennia van de twintigste eeuw. Het commerciële karakter van de zone is gedurende eind van de twintigste eeuw toegenomen ten koste van de woonfunctie van dit gebied.

Het schijnt dat de woonfunctie de afgelopen jaren na 2001 weer enigszins is toegenomen met o.a. de opening van de Zeelandia Residential Park. De gegevens van de Census 2011 zullen uitsluitsel hierover moeten geven.

3.2. Leeftijdsopbouw

Curaçao kent al enkele jaren een proces waarbij het aandeel personen jonger dan 15 jaar aan het afnemen is ("ontgroening") en daartegenover een proces waarbij het aandeel van personen van 65 jaar en ouder aan het toenemen is ("vergrijzing"). Dit geldt ook voor de zone Zeelandia.

In Zeelandia verloopt het proces van "ontgroening" en "vergrijzing" harder dan gemiddeld voor Curaçao.

Relatieve leeftijdsverdeling Zeelandia in vergelijking tot Curaçao

		Census	Census
		1992	2001
0 – 14 jr	Zeelandia	16	13
	Curaçao	25,9	23,6
15 – 65 jr	Zeelandia	68	56
	Curaçao	67,2	62,7
65 + jr	Zeelandia	16	31
	Curaçao	8,1	10,8

Waarschijnlijk zal tussen de periode 2001 tot heden (2011) het proces van "ontgroening" en "vergrijzing" verder zijn toegenomen, daar er in het woonpark te Zeelandia relatief veel ouderen wonen.

3.3. Man-vrouw verdeling

Het vrouwenoverschot op Curaçao is een bekend fenomeen dat bovendien steeds sterker wordt. De sekse-ratio voor Curaçao is in de volkstelling van 2001 gemeten op 116 vrouwen voor elke 100 mannen. In 1992 was het 111. In de buurtmonitor van 2007 is de sekse-ratio voor de 12 bestudeerde wijken samen bijna 120. De sekse-ratio voor Zeelandia vertoont een ontwikkeling dat veel sterker is dan de landelijke trend. Het groeide namelijk tussen 1992 en 2001 van 126 naar 164. Dit betekent dat er tegen het eind van de vorige eeuw voor elke 100 mannen, 164 vrouwen in dit gebied woonden en die waarschijnlijk ook voor het merendeel vrouwen op middelbare leeftijd of ouder waren.

3.4. Land van oorsprong van de bewoners

Volgens de volkstellingen van 1992 en 2001 groeide in de zone Zeelandia het percentage allochtone mensen (d.w.z. niet op Curaçao geboren) van 36.0% naar 38.2%. Voor heel Curaçao waren de cijfers resp. 12.55% en 15.8%. Dit betekent dat de toename van allochtonen in deze zone in dezelfde orde van grootte is vergeleken met de landelijke groei. Het aantal allochtonen is in verhoudingsgewijs groot in deze zone.

Het percentage van personen met vertrekplannen is iets lager dan het gemiddelde van Curaçao (5.4% vs. 6.2%) en in de groep van 18-24 jaar is dit 22.2%, hetgeen wijst op de algemene trend van vertrek voor studie of een beter inkomen en ontwikkelingsmogelijkheden. Dit laatste cijfer is zelfs hoger dan het landelijk gemiddelde van 16.6%

3.5. Religie

Het relatieve aantal katholieken in Zeelandia is in de periode 1992-2001 gedaald, te weten 63% in 1992 naar 57% in 2001 en dit is een snellere daling dan het landelijk gemiddelde van 81.3 in 1992 naar 80.1 in 2001. De cijfers geven aan dat, voor wat betreft het aandeel van katholieken, dit zowel absoluut als wel voor de ontwikkeling van dit aandeel, lager is dan het Curaçaos gemiddelde. Met andere woorden het aandeel van “andersgelovigen” als ook de ontwikkeling hiervan hoger is dan het Curaçaos gemiddelde.

Het aandeel van onkerkelijken in deze zone is voor 1992, 12.1% en voor 2001, bedraagt het 7.5%, hetgeen dus een afname betekent, maar dat nog steeds hoger ligt dan het landelijk gemiddelde voor beide jaren. Verder kan er geconstateerd worden dat de afname van katholieken in deze zone tussen 1992 en 2001 blijkbaar niet ten gunste van onkerkelijkheid is gegaan, maar eerder ten gunste van andere religies.

4. Sociaal economische en demografische kenmerken

4.1 Samenstelling van de huishoudens

Het fenomeen van éénpersoonshuishoudens (alleenstaanden) op Curaçao lijkt groeiend te zijn. In de volkstelling van 1992 worden 15,7% van de huishoudens als éénpersoons geregistreerd. In 2001 is dit percentage gegroeid naar 20,7%. Voor de 12 bestudeerde wijken in de buurtmonitor van 2007 worden bijna een kwart (23,3%) van alle huishoudens als een eenpersoonshuishouden aangemerkt.

In de zone Zeelandia is het fenomeen van alleenstaanden vrij sterk toegenomen tussen 1992 en 2001, zelfs sterker dan de landelijke trend. De percentages voor Zeelandia zijn dan ook hoger dan het landelijk gemiddelde (respektievelijk 24.6% vs 15.7% en 39.2% vs 20.7%)

Voor wat betreft de eenoudergezinnen met kinderen jonger dan 18 jaar zijn er geen gegevens beschikbaar voor deze zone in 1992 en 2001

Percentages eenpersoonshuishoudens

	Census 1992	Census 2001
Zeelandia	24,6	39,2
Curaçao	15,7	20,7

Percentages eenoudergezinnen met kinderen jonger dan 18 jaar

	Census 1992	Census 2001
Zeelandia	onbekend	onbekend
Curaçao	10,5	7,8

Het percentage meergezinshuishoudens is in dezelfde periode licht gedaald, van 2.2% in 1992 naar 1.5% in 2001

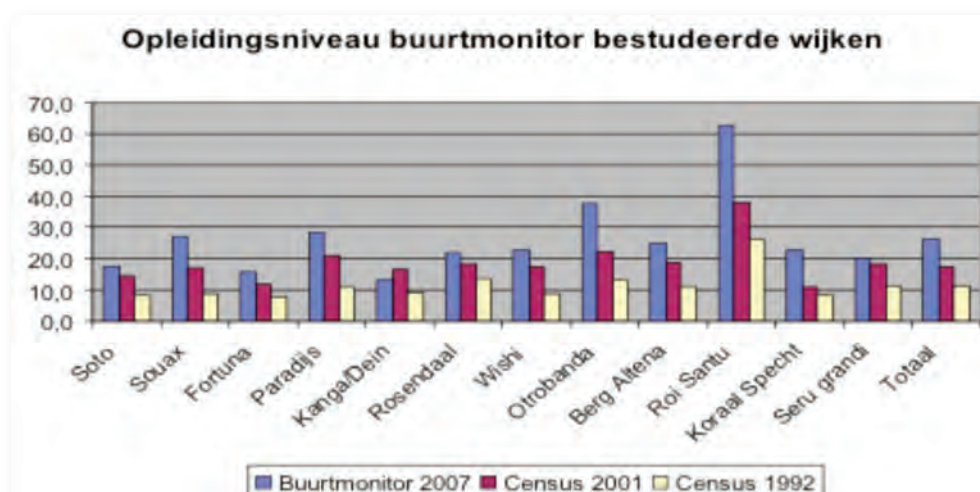
Het percentage huishoudens met een vrouw als hoofd is tussen 1992 en 2001 gegroeid van 31.6 naar 46.6 (!). Deze groei is sterker dan de groei voor Curaçao als geheel (resp. 34.7% en 39.6%).

De ingang van de MTS te Groot Davelaar

4.2 Opleidingsniveau

Het opleidingsniveau (d.i. “het aantal mensen met een hogere opleiding voor iedere 100 personen met een gevolgde lage opleiding”) van de mensen op Curaçao stijgt geleidelijk. Het opleidingsniveau voor Zeelandia in de periode 1992 en 2001 is volgens de volkstellingen sterk gestegen. Zie tabel onderstaand; van resp. 72.9% (1992) naar 104.3% (2001)

Opleidingsniveau Zeelandia

	Census 1992	Census 2001
Zeelandia	72,9	104,3
Curaçao	23,1	38,3

Het opleidingsniveau van de bewoners van de zone Zeelandia is zowel voor 1992 als voor 2001 veel hoger dan het Curaçaose niveau als geheel. De groei is ook sterker. In 2001 waren er zelfs meer personen met een hogere opleiding dan voor elke 100 personen met een gevolgde lage opleiding (104 op 100).

4.3. Inkomenssituatie

Bij een vergelijking van het gemiddeld inkomen per werkende persoon van de zone Zeelandia (Ang 4011) in 2001 met het gemiddeld inkomen voor Curaçao (Ang 2646) voor hetzelfde jaar blijkt dat het gemiddelde inkomen in deze zone hoger ligt dan het Curaçaos gemiddelde. Voor wat betreft het geïnflerde inkomen over de periode 1992-2001 blijkt dat Zeelandia weer hoger scoort (Ang 3620 tegen een landsgemiddelde van Ang 2273).

Als gekeken wordt naar het gemiddeld huishoudinkomen blijkt hier wederom dat Zeelandia veel hoger scoort dan het algemeen gemiddelde. Het huishoudinkomen in 2001 (Ang 5264) is veel hoger dan het landelijk gemiddelde (Ang 3701) en dat is ook het geval met het geïnflerd huishoudinkomen (Zeelandia: Ang 5287 en Curaçao Ang 3451).

De inkomenssituatie in het algemeen in de zone Zeelandia in 2001 behoorde tot de vijf hoogst scorende gebieden op Curaçao (naast Spaanse Water, Seru Lora, Mahaai en Groot Piscadera).

4.4. Arbeidsparticipatie

De twaalf in de buurtmonitor bestudeerde aandachtswijken tellen in 2007 een duidelijk lager percentage werkzamen dan voor heel Curaçao. Namelijk 39,8% in de buurtmonitor, terwijl het Arbeidskrachten Onderzoek (AKO) van het CBS eind 2006 een percentage van 49,4% voor heel Curacao telt.

Het percentage werklozen in Zeelandia volgens de census van 2001 is 4.3% wat veel lager is dan het landelijk gemiddelde van 15.8%. In 1992 was het werkloosheidspercentage 5.2% tegen het landelijk percentage van 16.9%.

Dit betekent dat het percentage werkzamen in deze zone veel hoger is dan het landelijk gemiddelde en dat deze trend gehandhaafd is tussen 1992 en 2001.

Het jeugdwerkloosheidspercentage voor Zeelandia in 2001 is lager (28.6%) dan in andere zones (Curaçao: 33.7%), maar dit is een verslechtering vergeleken met het percentage in 1992 (17.9%) in deze zone.

Voor wat betreft de economische afhankelijkheid in 2001 scoort Zeelandia duidelijk beter dan het landelijk gemiddelde, respectievelijk 146 tegen 182. Daarentegen is er over de

periode 1992-2001 wel een stijging te zien van het aantal economisch afhankelijken in Zeelandia (namelijk van 123 naar 146), hoewel de scores, vergeleken met die van Curaçao als geheel, voor beide jaren beter zijn.

4.5 . Tienermoederschap

In de zone Zeelandia was het percentage tienermoederschap in 1992, 4.8% (tegen het landelijk gemiddelde van 7.0%), terwijl er geen gegevens hierover zijn in 2001, zodat er dan ook geen uitspraak over de ontwikkeling tussen 1992 en 2001 gemaakt kan worden. Het landelijk gemiddelde is in dezelfde periode licht toegenomen van 7.0% naar 7.3%.

5. Sociale participatie in Zeelandia

De maatschappelijke participatie is één van de thema's die in de buurtmonitor gebruikt wordt om het leven in de wijken te meten. Hierbij gaat het om deelname aan sport, uitgaansleven, vrijwilligerswerk, vrijetijdsactiviteiten en hobby's. In de buurtmonitor 2007 zijn de resultaten gepresenteerd voor wat betreft de mate waarin mensen in de bestudeerde wijken kunnen participeren aan het sociale leven. Er is gemeten in hoeverre de mensen in die wijken kunnen deelnemen aan sport en recreatie, aan het uitgaansleven, aan vrijwilligerswerk en ten slotte ook de schoolparticipatie.

Uit de census is hierover geen informatie te verkrijgen. Uit de gesprekken met respondenten is gebleken dat dit aspect heel moeilijk meetbaar is op wijkniveau en dat niet alle activiteiten wijkgebonden zijn.

5.1. Deelname aan sport

Uit de buurtmonitor van 2007 blijkt dat het percentage van mensen van 4 jaar en ouder in de twaalf bestudeerde wijken in de buurtmonitor, die aangeven minstens 1 keer per week te sporten, 19,4% is. Voor de zone Zeelandia zijn geen harde gegevens beschikbaar, maar volgens de respondenten zijn er geen of nauwelijks wijkgebonden activiteiten op sportgebied. Er zijn wel sportfaciliteiten in de zone (wijk Zeelandia), maar de meeste sportbeoefenaars uit de zone kunnen makkelijk terecht in de naaste omgeving. Men selecteert de eigen sportactiviteiten en rijdt dan naar de desbetreffende faciliteit toe. De zone heeft verder geen eigen teams voor balsporten en dergelijke. Er zijn ook geen sportvelden, wel een bowling faciliteit en een spa.

De Tropical Bowling Club te Zeelandia

Over het algemeen sporten vrouwen relatief weinig in de bestudeerde wijken (slechts 12,3%). Voor Zeelandia zijn hierover geen geverifieerde gegevens voorhanden. Volgens respondenten zijn er geen noemenswaardige verschillen tussen mannen en vrouwen voor wat betreft de sportbeoefening, hoewel de blijvende belangstelling bij mannen iets groter schijnt te zijn.

5.2. Deelname aan uitgaansleven

Mensen in de aandachtswijken die bestudeerd zijn in de buurtmonitor van 2007 geven voor bijna 59% aan dat zij minstens één keer per maand uit gaan. Voor dit aspect ontbreekt het nog aan gegevens om hierover een concreet oordeel voor de zone Zeelandia te kunnen vellen. In de wijken van deze zone zijn er voldoende uitgaansgelegenheden te vinden en vlak bij de wijken bevinden zich de grote uitgaanscentra van Curaçao zoals de concentratiepunten bij Zuikertuintje en Saliña. Ook hier geldt dat de bestaande uitgaansgelegenheden niet wijkgebonden zijn. Hier bij valt te denken aan bijvoorbeeld Tu-Tu-Tango, Bowling Center, Trupial Inn (Hotel en Casino), Promenade, eetgelegenheden en dergelijke. In het verleden was Groot Davelaar met het Drive In Theater en de sociale activiteiten bij de Trupial In een concentratiepunt voor het uitgaansleven. Dit is echter verschoven naar andere plekken. Door het intensief gebruik van de auto en het openbaar transport voelen de respondenten zich niet tekort gedaan op dit gebied, aangezien zij met groot gemak hun vertier elders op het eiland zoeken.

De ‘sociale ontmoetingspunten’, zoals snacks en toko’s, waar altijd een aantal personen voor een biertje, domino en gezelligheid komen, bevinden zich niet in deze wijken en daarin verschillen zij duidelijk voor wat betreft het uitgaan met andere wijken op Curaçao.

5.3. Deelname aan vrijwilligerswerk

Ten aanzien van dit aspect zijn er geen harde gegevens te vinden. Ook hier schijnt er geen wijkgebonden vrijwilligerswerk gedaan te worden. Uit de interviews blijkt dat veel individuen zich actief en belangeloos inzetten in verenigingen, stichtingen en dergelijke organisaties met een maatschappelijk doel, maar die niet specifiek wijkgebonden zijn. Er zijn nogmaals geen wijk- of buurtgerichte organisaties gebaseerd op vrijwilligers. Ook in de besloten wooncomplexen is het vrijwilligerswerk niet op buurt- of wijkniveau gericht.

5.4. Vrijetijdsactiviteiten en hobby's

Het gemiddelde van de ondervraagde mensen in de 12 bestudeerde wijken in de buurtmonitor, die aangeven iets aan een hobby of andere vrijetijdsactiviteit te doen, is 50%. In de onderscheiden wijken hebben veel bewoners gespecificeerde vrijetijdsactiviteiten en hobby's volgens de respondenten, maar deze zijn niet collectief en ook niet wijkgericht. De beoefenaren kunnen overal in de omgeving terecht voor hun hobby of andere vrijetijdsbesteding; zij hebben blijkbaar ook geen behoefte aan wijkgerichte activiteiten in deze. Voor de zone Zeelandia was het niet mogelijk om specifieke informatie hierover uit de census kunnen halen. De groep respondenten was ook te klein om concrete conclusies te kunnen trekken.

5.5 Schoolparticipatie

Schoolparticipatie van 6 t/m 14 jarigen is overal op Curaçao erg hoog tot bijna volledig. De schoolparticipatie van 15 t/m 19 jarigen is over heel Curaçao minder, maar is al sinds vele jaren stijgende. In Zeelandia is het percentage in de periode 1992 – 2001 sterk gestegen van 77.8% in 1992 naar 92.9% in 2001. Dit betekent dat voor 2001 de schoolparticipatie in deze zone ver boven het landelijk gemiddelde is. De schoolparticipatie is zowel in 1992 als in 2001 hoger dan het landelijk gemiddelde. De schoolparticipatie van 0-3 jaar is 35.3% in 1992 en 59.3% in 2001, terwijl de landelijk percentages respectievelijk 35.2 en 42.4 waren. Dus er was een hogere groei in deze zone, vergeleken met de groei van het Curaçaose gemiddelde, tussen de twee volkstellingen.

Schoolparticipatie 15 t/m 19 jarigen (percentage)

	Census 1992	Census 2001
Zeelandia	77,8	92,9
Curaçao	72,5	81,5

Het blijft ook interessant om het aandeel 13-14-15 jarigen in het basisonderwijs te blijven volgen. Dit is namelijk het aandeel van de kinderen die minstens 1 keer zijn blijven zitten in het basisonderwijs.

Bij de volkstellingen van 1992 en 2001 is geconstateerd het aandeel van 13-14-15 jarigen in het basisonderwijs voor heel Curaçao aan het dalen was; dus een verbetering vertoonde. Deze dalende tendens was ook te zien voor een aantal van de buurtmonitorwijken, maar bij een aantal andere lijkt het weer te stijgen. Helaas zijn er geen gegevens beschikbaar voor de zone Zeelandia voor 1992 en 2001, zodat er dan ook geen uitspraken gedaan kunnen worden over het zittenblijversproblematiek in deze zone.

Aandeel 13-14-15 jarigen in het basisonderwijs (Zittenblijversproblematiek)

	Census 1992	Census 2001
Zeelandia	onbekend	onbekend
Curaçao	26,2	19,2

Over het algemeen scoren de bestudeerde buurtmonitorwijken bij de volkstellingen een duidelijk hoger zittenblijverspercentage dan het gemiddelde van Curaçao.

In de zone Zeelandia zijn er geen scholen voor funderend onderwijs en ook niet voor het algemeen vormend secundair onderwijs. Het aanbod aan scholen op redelijke afstand is echter wel zonder meer voldoende, met name in de aangrenzende zone Groot Kwartier.

6. Leefbaarheid

6.1 Leefklimaat

Bij de buurtmonitor in de bestudeerde 12 buurtmonitorwijken is ook geprobeerd het oordeel van de bewoners van de bestudeerde wijken te meten voor wat betreft de “sfeer” (het leefklimaat) en de “sociale integraliteit” in hun omgeving. In de wijken van de buurtmonitor van 2007 zijn de mensen voor bijna 80% positief over zowel de sfeer en de sociale integraliteit van hun wijk.

Beeld van Zeelandia Residential Park

Uit gesprekken met respondenten uit de zone blijkt dat in de huidige woonbuurten de bewoners de sfeer prettig vinden. Men woont centraal, de kavels zijn groot, de voorzieningen goed en de mensen uit de buurt hebben een functionele relatie met elkaar en verder woont ieder op zich. Er is dus weinig sprake van een sociale integraliteit. Alleen daar waar het verkeer voor overlast zorgt is het woongenot sterk achteruitgegaan en dit zijn de randen van de woonbuurten Gaitu en Groot Davelaar. De gesloten wooncomplexen van Gaitu, Pos Kabai en Zeelandia ervaart men over het algemeen als prettig en daarin is er meer sprake van een sociale integratie. De oude woonbuurten Zeelandia (wijk) en Klein Davelaar hebben nauwelijks woongenot uitgezonderd bepaalde binnenstraten. De wateroverlast in Groot Davelaar en gedeeltelijk in Gaitu (met name de straten) is een factor van aanhoudende zorg.

6.2. Sociaal Kapitaal

Met “Sociaal kapitaal” wordt aangeduid de sociale netwerken en de wederkerigheid van contacten tussen mensen (vrienden, burens maar ook vreemden) alsook het onderlinge vertrouwen dat daaruit voortvloeit.

Één van de aspecten van “sociaal kapitaal” is dus het “vertrouwen” in de mensen in je omgeving. De mate van vertrouwen is o.a. belangrijk voor de capaciteit van een collectiviteit om aan de verbetering van hun eigen leef- en woonklimaat te werken.

Mate van vertrouwen

Als indicatoren voor dit vertrouwen zijn 4 verschillende ‘soorten’ vertrouwen in de buurtmonitor gemeten. Het zijn:

- a. graad van vertrouwen in “voor het individu belangrijke” anderen, d.w.z. vertrouwen in mensen zoals je naaste burens, je huisarts en je collega’s.
- b. graad van vertrouwen in “willekeurige anderen”, d.w.z. vertrouwen in bijvoorbeeld willekeurige jongelui of ouderen in je omgeving.
- c. graad van vertrouwen in “vertegenwoordigers van maatschappelijke instituties die actief zijn in je omgeving, zoals de wijkleiders, politici, religieuze leiders of een politieagent in de wijk.
- d. graad van algehele vertrouwen in anderen, d.w.z. de mate van vertrouwen in al de eerder genoemde categorieën van mensen in de omgeving van de respondent.

De gepresenteerde percentages geven steeds aan het aandeel van hoofden van huishoudens die vertrouwen hebben in de verschillende categorieën van andere mensen in hun omgeving voor de twaalf onderzochte aandachtswijken.

Voor de zone Zeelandia is dit onderzoek niet uitgevoerd en het valt ook buiten het kader van de opdracht. De auteur/onderzoeker heeft aan de hand van interviews met bewoners van de zone kunnen constateren dat :

- de traditionele bewoners, d.w.z. degenen die in de onderscheiden wijken zijn opgegroeid over het algemeen een vrij goede relatie hebben met hun naaste burens en vaak ook goede kennissen hebben uit andere delen van de zone. Zij hebben meestal langer dan 30 jaar in de wijk gewoond en hebben een redelijke mate van vertrouwen, maar hebben wel minder contacten met de nieuwkomers (minder dan 20 jaar woonachtig in de buurt). In verband met de algemeen toegenomen criminaliteit trekt men zich steeds meer terug binnen de muren van huis en erf.
- De recente bewoners wonen meestal teruggetrokken, behalve wanneer het personen betreft die tot dezelfde sociale groepen behoren als de oudere bewoners en elkaar al kenden.
- De bewoners van de besloten wooncomplexen hebben meer contacten en er is sprake van een grotere mate van sociale controle en meer vertrouwen onderling. Men probeert echter ook om meer op zichzelf te zijn.
- De bewoners in het algemeen hebben ook hier duidelijk meer vertrouwen in de ‘voor het individu belangrijke anderen’ maar er is wel sprake van een zekere verzakelijking.

- Dit geldt ook voor ‘vertegenwoordigers van maatschappelijke instituties’ met dien verstande dat de verzakelijking groter is. In de wijken van deze zone wordt niet veel beroep gedaan op maatschappelijke instituties, in die zin dat maatschappelijke hulp gevraagd wordt.
- In het algemeen vertrouwt de burger degenen om hem heen steeds minder.

De hieronder aangegeven percentages voor de twaalf bestudeerde wijken (buurtmonitor) geven in grote lijnen het beeld aan voor bedoelde wijken. Voor de zone Zeelandia kunnen geen exacte cijfers gegeven worden alvorens een onderzoek is verricht. Zelfs een kwalitatieve aanduiding dient hier achterwege gelaten te worden.

	%	%	%	
	Vertrouwen in “voor individu belangrijke anderen”	Vertrouwen in “willekeurige anderen”	Vertrouwen in vertegenwoordigers van maatschappelijke Instituties	Algehele vertrouwen in anderen
Zeelandia	n.v.t	n.t.v.	n.t.v.	n.t.v.
Totaal	27,5	8,9	17,3	3,9

6.3. Huisvesting

Op Curaçao is het grootste deel van de woningvoorraad eigendomswoningen. De verhouding tussen huur en eigendom op Curaçao is ongeveer één huurwoning op twee eigendomswoningen.

In Zeelandia is de verhouding in 1992 ook ongeveer gelijk aan de Curaçaose situatie, terwijl in 2001 de verhouding praktisch één op één is geworden. Dus het aantal huurwoningen is relatief gestegen ten opzichte van de eigendomswoningen.

Wijk in Pos Cabai / Zeelandia

Aantal huurwoningen per 100 eigendomswohnungen

	Census 1992	Census 2001
Zeelandia	55	98
Curaçao	44	44

In onderstaand tabel is te zien dat bij de volkstellingen van 1992 en 2001 in de zone Zeelandia, in vergelijking tot het hele eiland, er veel minder huizen in slechte staat beschouwd konden worden. In feite was er minder dan 1% in slechte staat.

Een belangrijk deel van de woningen in de wijk Zeelandia is na de jaren zestig van de vorige eeuw van functie veranderd, in de wijk Gaitu zijn juist veel woningen in de periode na 1960 gebouwd en worden nog altijd voor bewoning gebruikt. Het betreft over het algemeen ruime, degelijk gebouwde en moderne woningen.

Het aantal bewoonde huizen in 1992 bedroeg in Zeelandia; 337.

Percentage woningen in slechte staat in Zeelandia

	Census 1992	Census 2001
Zeelandia	0,4	0,3
Curaçao	8,3	5,4

De drukke Kaya W.F.G. 'Yombi' Mensing

6.4. Infrastructuur

Alle wijken binnen deze zone zijn systematisch verkaveld.

De wegen in de wijken van de zone Zeelandia zijn geasfalteerd en hebben straatnamen en de woningen zijn grotendeels genummerd (binnen de wooncomplexen is een andere nummering toegepast). Straatverlichting is hier algemeen en ook aan de riolering is aandacht besteed.

Het wegennet is over het algemeen goed aangelegd, maar ondervindt grote druk door:

1. Het drukke verkeer
2. Het afstromend water, inclusief het aanwezige grondwater.

Ad 1. De intensiteit van het verkeer wordt voornamelijk beïnvloed door de ligging tussen de grote doorgangswegen, Nieuwe Havenweg (Rijkseenheid Boulevard) en Schottegatweg Oost en hierdoor worden de verbindingswegen, zoals de Kaya Yombi Mensing (voorheen Polarisweg), Asteroidenweg, K J Naarweg, K A Kusters weg en de randwegen, zoals Mercuriusstraat, Saturnusstraat en de Schottegatweg Oost zelf intensief gebruikt. De wijk Zeelandia ondervindt de meeste druk van het verkeer. Groot Davelaar heeft een mix van doorgangs- en bestemmingsverkeer en de andere wijken (Pos Kabai, Gaitu) hebben hoofdzakelijk met bestemmingsverkeer te maken en het verkeer is daar ook minder intensief. In de wijken Zeelandia en Groot Davelaar trekken ook de commerciële en industriële centra veel verkeer en belasten voornoemde en andere wegen in hoge mate.

De ontsluiting van deze zone is lange tijd belemmerd door de slechte wegen van het lagere deel van Groot Davelaar.

De verbeterde doorstroming van het verkeer op de Schottegatweg Oost heeft de bereikbaarheid van de zone positief beïnvloed.

Ad 2. Het grootste probleem voor wat betreft de infrastructuur is het afstromend oppervlakte water. De problemen zijn bij Groot Davelaar het meest ernstig: hoewel er een redelijk gestructureerd afvoersysteem van open rooien bestaat. De hoeveelheid water kan bij zware regenval (storm of orkaan) echter niet voldoende opgevangen en snel afgevoerd worden, waardoor het water opgestuwd wordt en de wegen in Groot Davelaar en Pos Kabai overstroomd. Het wegdek heeft hier veel van te lijden, ook in Gaitu. Vlak bij het binnenwater speelt het water in de ondergrond ook een grote rol: het asfalt krult op en barst.

Rooi in de Groot Davelaarweg

Rooi te Pos Cabai

6.5. Transport

Het overgrote deel van de huishoudens in Zeelandia beschikt over een eigen vervoersmiddel en zelfs zijn er veel huishoudens, die gemiddeld meer dan één auto bezitten. Dit is hoger dan het landelijk gemiddelde.

Het percentage dat de bus nam naar het werk in 1992 (1.8%) is heel veel minder dan die voor Curaçao als geheel met een landelijk gemiddelde van 16.8%, en dit beeld is nagenoeg hetzelfde gebleven met 2.9% in 2001 (Curaçao 15.4%). Door de verspreide bestemmingen

voor werk en school moet toch vaker van het openbaar vervoer gebruik gemaakt worden, ook al heeft het huishouden een eigen auto.

Er zijn geen lijnbussen die binnen in de zone rijden, dus de bewoners, en met name dienstdoend personeel, moeten naar de grote weg (Schottrgatweg Oost) lopen. Ook kleine bussen komen deze wijken nauwelijks binnen door gebrek aan klanten. Het aantal schoolkinderen dat gebruik maakt van schoolbussen in deze zone ligt ver onder het landelijk gemiddelde, namelijk praktisch tussen de 0 en 1% tegen respectievelijk 11.4% en 12.4% voor Curaçao.

Het percentage van kinderen in de zone Zeelandia, die met de bus naar school gaan, is niet alleen veel lager dan het landelijk gemiddelde, maar zelfs lager dan de percentages van alle zones. Dit is niet alleen het gevolg van het klein aantal kinderen in deze wijken, maar ook het feit dat de ouders voor het schoolvervoer zorgen.

6.6. Veiligheid in Zeelandia

Bij vormen van onveiligheid op wijkniveau wordt gedacht aan zaken als: criminaliteit en vandalisme, verkeersoverlast, overlast door (hang) jongeren, verlichting en donkere gebieden in de wijken. Zoals de bewoners zelf aangeven geeft een schone wijk ook een veilig gevoel.

In gesprekken met buurtbewoners blijkt dat men zich behoorlijk veilig voelt. In ieder geval niet minder veilig dan in andere buurten. Gevallen van criminaliteit betreffen hier vooral gerichte inbraken en/of overvallen op bepaalde personen. In de delen waar veel uitgangsactiviteiten zijn, heeft men meer overlast van luidruchtig gedrag.

De wijken zien er vrij schoon uit, waarbij er echter weer onderlinge verschillen zijn.

6.7. Gezondheid in de wijk

De “gezonde wijken” benadering is gebaseerd op de gedachte dat actieve deelname van de mensen, waar het om draait, bijdraagt aan hun persoonlijke ontwikkeling en aan het versterken van hun beoordelings- en beslissingsvermogen.

Gezondheidsverschillen hebben volgens de literatuur te maken met de sociaal-economische positie van mensen, met hun gezondheidscultuur, hun huisvestingssituatie, hun opleidingsniveau en met het wel of niet hebben van werk. Deze verschillende factoren beïnvloeden elkaar, en door de ingewikkelde samenhang is het moeilijk wetenschappelijk te bewijzen welke invloedsfactoren het meest van belang zijn.

In de buurtmonitor van 2007 heeft men getracht indicatoren, naast in objectieve termen, ook in subjectieve termen in kaart te krijgen. Zoals hier: hoe de hoofden van huishoudens over hun eigen gezondheid oordelen (en ook welke indruk zij hebben over de gezondheid van hun huisgenoten).

Binnen de zone Zeelandia zelf is er een concentratie van medische instellingen, te weten het Advent Ziekenhuis en bijbehorende ondersteuningseenheden. Daarnaast bevinden zich er een aantal particuliere (para)medische praktijken, een apotheek en een kantoor van het

FZOG¹¹. Deze zijn niet primair op de zone zelf gericht.

In de directe omgeving is de aanbieder van eerstelijnszorg voldoende aanwezig. Zie hiervoor onderstaande lijst. Ook biedt de wijdere omgeving een groot aanbod van medische specialisten, prikcentra, apotheken en een kliniek /ziekenhuis (Taams Kliniek).

PUNDA

Konsistiendo dje siguiente barionan : Berg Altena, Dok, Domiguito, Koraal Specht, Saliña, Scharloo, Schottegat, Seru Lora, Nieuwe Haven, Parera, Punda, Steenrijk, **Zeelandia**, Coronet, Janwé, Bottelier, Cas Grandi, Ceritu, Cher Asile, Korporaal, Scherpenhuevel, Rooi Santu.

Nòmber	Direkshon	Telefòn
AXSON, C. E.	NIJMEGENSTRAAT 31	465-3552
BAKMEIJER, S. A.	PERICLESSTRAAT 2	461-7790
DAVELAAR, R. R. R.	DR. W.P. MAALWEG 22	461-7142
DEUTEKOM, C. J.	GREBBELINIEWEG 24	465-4530
GOMEZ DA COSTA, F. .D.	SALINA HARBOUR VIEUW T2&T3	461-3822
HEIJNINGEN VAN-FERWERD, A T.B.	OUDE CARACASBAAIWEG 70	465-0673
HENRIQUEZ, G.A.	CARACASBAAIWEG 193	461-0701 461-0702
LANDAETA, L.H.	CARACASBAAIWEG 193	461-0701 461-0702
LANDAETA, R.	POSEIDONSTRAAT 3	461-8677
MARTINA-HOOI, B. R.	PERICLESSTRAAT 2	461-7790
NASSY, D.A.	GEZONDHEID CENTRUM JANWE CEDERSTRAAT 5	461-5959
NASSY-TSENG, M. R.	GEZONDHEID CENTRUM JANWE CEDERSTRAAT 5	461-5959
OUDEN DEN, A. W. P.	KAYA JUNIOR SALAS 20	461-2872
PEREZ-CASTRO, A.R.	CARACASBAAIWEG 193	461-0701
ROBLES CALLEJAS, G. J.	ASTEROIDEWEG 23 A	738-5107
WILSOE, L. A. B.	ORIONWEG 25, ZEELANDIA	465-0707

Opm: Door de centrale ligging van deze zone en de sociaal economische klassen waartoe de meeste bewoners behoren wordt de keuze van de eerstelijnszorg bepaald door individuele voorkeur en of particuliere verzekeringen.

¹¹Fonds Ziektekosten Overheids Gepensioneerden

7. Sociale kaart van de wijk

In dit hoofdstuk wordt nagegaan welke voorzieningen er in de zone Zeelandia aanwezig zijn waar de wijkbewoners gebruik van kunnen maken. Voor bepaalde voorzieningen is Zeelandia afhankelijk van omringende wijken.

7.1. Voorzieningen

Voor serviceverlening van het voormalige Dienst Werk en Inkomen (momenteel een onderdeel van de Ministerie SOAW) vallen de wijken van de zone Zeelandia onder het wijkkantoor Kas di Bario Punda. Deze is gevestigd op de eerste verdieping van de Marshe Nobo. Telefoonnummer 465-8053 en fax: 465-8054.

Er is een gebouw van de Adventisten en een Kas di Beibel te Gaitu. Voor de katholieken is er geen kerk in de zone zelf en moeten zij naar de dichtstbijzijnde kerken (met name de kerk van Janwe) gaan. Bij Rooi Catootje is er een Joodse tempel. In Groot Davelaar is er een school voor middelbaar technisch onderwijs.

In de omgeving van Mahaai en Rooi Catootje bevindt zich een groot aanbod van scholen voor funderend onderwijs en op niet al te grote afstand ook scholen voor secundair onderwijs.

Ook staan daar uitgangsegelegenheden en winkelcentra.

In de wijken Zeelandia en Groot Davelaar zijn veel commerciële bedrijven en een verscheidenheid aan supermarkten en winkelcentra te vinden.

Voor de overige voorzieningen zie onder meer de paragrafen 5.1. (sport), 5.5. (schoolparticipatie) en 6.7. (gezondheid)

7.2. Faciliteiten

De auteur/onderzoeker beschikt niet over een overzicht van meerdere sociaal-educatieve activiteiten en faciliteiten in de zone zelf, dan de hieronder aangegeven faciliteit

Activiteit	Naam	Adres
Bowling	Tropical Bowling Club	Castorweg z/n

8. Wijkontwikkeling

Verschillende respondenten hebben aangegeven dat de wijken Groot Davelaar, Pos Kabai en Gaitu nog altijd goede woonwijken zijn. In Groot Davelaar staat het wonen echter onder grote druk van het verkeer en de commercialisering. In de wijk Zeelandia is de woonfunctie nagenoeg geheel weggedrukt, behoudens een kleine enclave en natuurlijk het gesloten wooncomplex. De wijk Groot Davelaar staat verder onder grote druk van het water in de regenperiode, de straten staan dan regelmatig onder water en het water dringt huizen en andere gebouwen binnen. De riolering dient meer capaciteit te krijgen en regelmatig onderhouden te worden. Ook dient de afvoer verderop naar het Schottegat structureel aangepakt te worden.

8.2. Wensen en behoeften in de zone Zeelandia

Ook in de zone Zeelandia hebben de respondenten hun belangrijkste wensen te kennen gegeven.

Deze wensen hebben betrekking op de navolgende zaken.

De infrastructuur verbeteren, onder meer door:

- Een **beter afvoersysteem van het oppervlaktewater** door de wijken Groot Davelaar, Pos Kabai en Gaitu,
- Een **beter fundering voor de wegen** in de lagere, recent gedempte, delen van de zone
- Een **nieuwe asfaltlaag aanbrengen** op de beschadigde wegen
- De **verkeersveiligheid beheersbaar** te houden door het nemen van tijdige structurele maatregelen.

Veel van de **huidige problematiek** heeft te maken met

- De voortgaande **bebouwing en wegenaanleg** in het achterliggend vanggebied van regenwater
- De niet voldoende **capaciteit** van de riolen, duikers en ander **afvoersystemen** bij het binnenwater
- Het gebrek aan systematisch en grondig **onderhoud van het afvoersysteem**.

Ook dient voor de zone Zeelandia een goede afweging gemaakt te worden tussen woonfunctie en andere functies en maatregelen te treffen om de woonfunctie, daar waar het gewenst is, te behouden. Dus een **ruimtelijk inrichtingsplan is nodig**.

Het APNA-complex aan de Schouwburgweg

8.3 Profiel

Profiel zone Zeelandia (oppervlakte 171 ha)

	Curaçao 1992	Curaçao 2001	Zeelandia 1992	Zeelandia 2001
Bevolking	144097	130627	727	759
Sexratio	111	116	126	164
Jongeren % (0-14 jaar)	25.9	23.6	16	13
Personen 15-65 jaar	66	65.6	68	56
Ouderen %	8.1	10.8	16	31
Katholieken %	81.3	80.1	63	57
Onkerkelijk %	5.1	4.6	12.1	7.5
Papiamentstalige Huishouden	83.3	80.8	54	56
Allochtonen	12.5	15.8	36.0	38.2
Vertrekplannen	-	6.2	-	5.4
Tienermoeders	7.0	7.3	4.8	onbekend
Opleidingsniveau	23.1	38.3	72.9	104.3
Schoolparticipatie 15-19 jaar	72.5	81.5	77.8	92.9
Schoolparticipatie 0-3 jaar	35.2	42.4	35.3	59.3
13-14-15 jaar op basisschool	26.2	19.2	onbekend	onbekend
Drop out % (jeugd)	45.3	45.2	25.0	onbekend
Analfabeten %	3.9	3.6	1.8	2.4
Schoolbussers %	11.4	12.4	0.0	1.2
Gem. Inkomen werkende	2273 (*)	2646	3620 (*)	4011
Gem. huishoudinkomen	3451 (*)	3701	5287(*)	5264
Werkloos %	16.9	15.8	5.2	4.3
Jeugdwerkloosheid	32.7	33.7	17.9	28.6
Langdurig werkloos	-	49.1	-	57.1
Economische afhankelijkheid	179	182	123	146

(*) Geïnfleerde inkomen werkende 1992 (inflatie '92-2001 = 24.6%)

Vervolg profiel Zeelandia

	Curaçao 1992	Curaçao 2001	Zeelandia 1992	Zeelandia 2001
% tijdelijke baan	26.3	20.7	15.6	10.7
Tijdelijke baan - vaste baan ratio	35.8	26.2	18.5	12.0
% werkgevers	7.7	9.2	27.0	31.4
% losse jobs	10.3	7.4	3.7	2.6
% onderstandtrekkers	6.3	8.2	1.0	0.6
% met bus naar werk	16.8	15.4	1.8	2.9
Groei/afname met bus naar werk	-	-1.4	-	1.1
Aantal bewoonde woningen /km ²	43161	-	337	-
Gemiddelde woonbezetting	3.5	3.0	2.7	2.3
Oppervlakte woning	125.9	-	149.1	-
Leegstand per 100 bewoonbare	8	-	9	-
% slechte woningen	8.3	5.4	0.4	0.3
Aantal huur per 100 eigendoms woning	44	44	55	98
Gemiddelde huurprijs	364	475	906	1300
Huishoudinkomen huurders huurwoningen	-	3001.3	-	4016.2
Aanwezigheid score basisvoorzieningen	5.8	5.8	5.9	6.0
Aanwezigheid score luxe voorzieningen	-	6.0	-	6.8
% autobezit per 100 HH	102	101	145	128
% vrouwelijke hoofd HH	34.7	39.6	31.6	46.6
% meergezins HH	9.6	8.0	2.2	1.5
% éénouder met kinderen < 18 jaar	10.5	7.8	onbekend	onbekend
% eenpersoonshuishoudens	15.7	20.7	24.6	39.2

Belangrijkste resultaten uit het buurtonderzoek van de zone Zeelandia.

- Het betreft hier een zone met relatief weinig inwoners.
- Er is sprake van vergrijzing en ontgroening in deze zone.
- Het betrof hier wijken voor welgestelden en dit is tot op zekere hoogte nog altijd het geval.
- Het opleidingsniveau is hoog.
- Er zijn veel bewoners afkomstig uit het buitenland.
- De woonfunctie is grotendeels verdwenen voor wat betreft de wijken Zeelandia en Klein Davelaar ten behoeve van commerciële activiteiten.
- Groot Davelaar staat onder grote druk van de commercialisering, terwijl
- Pos Kabai en Gaitu een duidelijke woonfunctie hebben behouden.
- De grootste problemen worden gevormd door het intensieve verkeer (vooral aan de randen), de binnendringende commercialisering en de afwatering. Dit laatste vooral in Groot Davelaar en verder in alle lager gelegen delen van de zone, waar met name

het wegdek en gebouwde constructies te lijden hebben van het hoge grondwater en verzilting.

Gebruikte literatuur en bronvermelding

- Centraal Bureau voor de Statistiek, Censusatlas 1992, Curaçao, Nederlandse Antillen.
- Centraal Bureau voor de Statistiek, Censusatlas 2001, Curaçao, Nederlandse Antillen.
- Statistische gegevens leefsituatie buurten, Census 2001, Centraal Bureau voor de Statistiek Nederlandse Antillen.
- Ursula/ Wallé, Sociaal Kennis Centrum, Buurtmonitor 2007.
- Centraal Bureau voor de Statistiek, Huishoudens in de Nederlandse Antillen.
- Wijkontwikkeling op Curacao, L.Janga. uit ; Rene Romer als inspirator, Universiteit van de Nederlandse Antillen, 2003.

Dankwoord

- Jacqueline Cras
- Jaime de Sola
- Lucille Berry-Haseth
- Gregory Berry
- Carla en Carl Welvaart-Nicatia
- Overige respondenten
- Lionel Janga
- Alvin Nicatia

Colofon

Buurtprofiel Zeelandia

Teksten:

Community Curaçao,

In opdracht van:

Ministerie SOAW

Foto's:

Community Curaçao

Grafische vormgeving:

Ariadne Faries

Print/Distributie:

Ministerie SOAW

Informatie:

Ministerie SOAW

Sector Familie en Jeugd

Apna gebouw 5e verdieping

Tel: 466 93 43

MINISTERIE VAN
**SOCIALE ONTWIKKELING, ARBEID
EN WELZIJN**